

A képek értékeléséhez szükséges georeferálás (térképi vetületbe illesztés) igen jelentős munka, aminek az értékét az is növeli, hogy nagyon sok képet kellett felhasználni. A dolgozatban jelentős részt kapott a Tisza fejlődéstörténete, azon belül a szabályozás stációi is. A dolgozathoz tartozó mellékletben megtalálhatjuk a Tisza vízszintjének 1995–2001. évekre vonatkozó napi középállásáról készült grafikonokat, valamint a képkiegészítési módszerek alkalmazását és azok eredményeit.

7. Szávai Csilla: Albertfalva története és fejlődése térképeken

(Témavezető: Zentai László)

A dolgozat Albertfalva történelmét dolgozza fel a XVIII. század elejétől, a település megalakulásától napjainkig 8 időpontra vonatkozó térkép (melléklet) segítségével. A kartográfiai vizsgálat rész kitér a különböző időpontokra vonatkozó térképek elkészítésének szerkesztési és ábrázolási problémáira, áttekinti a térkép-szerkesztés teljes folyamatát, és azt, hogy az egyes térképi elemek ábrázolása hogyan függ össze. A történelmi áttekintést gondosan összegyűjtött, a területre jellemző illusztrációk egészítik ki. A dolgozat jól megtervezett és igazi kiadványszerkesztő programmal készült.

8. Török Zoltán: Agglomerációs térségek fejlődéstörténeti bemutatása kartográfiai módszerekkel

(Témavezető: Faragó Imre)

A bemutatott terület, Budaörs fejlődési stádiumai – 1914, 1988, 2004 – tökéletesen bemutatják az évszázados változást, az agglomerációs folyamat lefolyását. A szakdolgozat mellékleteként elkészített térképsorozat kidolgozott turistatérképi jelkulccsal, az 1:25 000-es méretarányúknak megfelelő tartalommal mutatja be Budaörs példáján keresztül a változásokat, a természetes és épített környezet alakulását. A jelölt a modern kartográfiai módszerek kidolgozására és nem a mintaterület nagy részletességű bemutatására összpontosított. A látványos ábrázolási megoldások és a HTML-animáció jól érzékelteti az egyes tájalkotó tényezőket, a három időpont pedig a változás folyamatát.

A dolgozatok mindegyike a megszokott igényességgel készült, a legújabb kartográfiai módszerek felhasználásával. A dolgozatok minden érdeklődő számára megtekinthetők az ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék Könyvtárában.

Az új végzett térképészeknek gratulálunk, és további eredményes munkát kívánunk.

Verebiné dr. Fehér Katalin

EMLÉKEZÉS PAPP GYULÁRA, HALÁLÁNAK 50. ÉVFORDULÓJÁN

1954. március 4-én távozott el végleg az élők sorából a Háromszögelő Hivatal egykori főnöke, a felsőgeodézia tanára, Papp Gyula műszaki főtanácsos. Elhunytá alkalmával dr. Regőczy Emil nekrológiájában a következőket írta róla: „Hivatása volt, hogy a Föld egyes pontjait számokkal jellemezze, mindig megtalálhatóvá tegye. A Föld

egy pontját, most mégis másképpen jelölte meg. De ezt is mindig megtalálhatóvá tette. Odavezet az iránta érzett tisztelet és szeretet” [1].

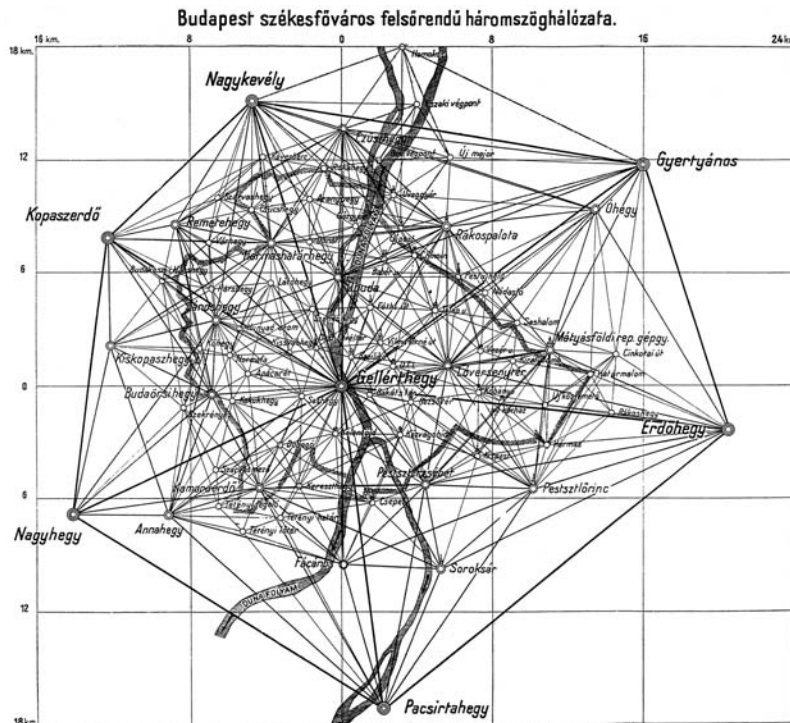
1. ábra Bartha Zoltán festőművész rajza Papp Gyuláról és sk.aláírásával (Bendefy közölte [15] alatt)

Papp Gyula 1888. január 1-jén született Érmihályfalván. (Mai neve: Valea lui Mihai, és a román-magyar határ mellett fekszik.) Elemi iskolai tanulmányait 1894–98 között szülőhelyén végezte, gimnáziumi tanulmányait pedig Debrecen-

ben folytatta, ahol 1907-ban kitűnő minősítésű érettségi vizsgát tett. 1909-ben gyakornokként alkalmazták a 12. számú, debreceni Földmérési Felügyelőségben. Itt elvégezte a hároméves kataszteri-mérnöki szaktanfolyamot, és elkészítette próbaszelvényét, majd a Pénzügyminisztérium illetékes bizottsága előtt jelesen vizsgázott. 1912-ben a munkácsi (16. sz.) Felügyelőségre, egy évvel később pedig a trencsényi (24. sz.) Felügyelőségre helyezték [2].

Papp Gyula 1914-ben – mint önkéntes – bevonult a 39-es debreceni gyalogezredhez. Az I. világháború alatt megjárta mind az orosz, mind az olasz hadszínteret. Igaz hazafiként harcolt. Megkapta a Károly-csapatkeresztet, háromszortüntették ki Signum Laudissal és kétszer a Nagy ezüst Vitézségi érdeméremmel. Mint karpaszományos honvéd vonult be katonának 1914-ben, és 1918 novemberében – a Monarchia összeomlása után –, mint tartalékos főhadnagy szerelt le. Később, a 30-as években századossá léptették elő [1].

1) A Vitézi-Rend, az I. Világháborúban kitüntetéseket szerzett személyeknek és leszármazottaiknak volt a testülete. Élén Horthy Miklós kormányzó állt. A vitézzé avatás szertartása, a kormányzó karddal való ütésével és eskütétellel zajlott le. A vitézek az 1920. évi XXXVI. Tc. szerinti földosztás során 15 kh. vitézi telket kaptak, és jogosultak lettek nevük előtt a „vitéz” jelző használatára. 1943-ig 15 520 főt avattak vitézzé [13].

2. ábra A Budapesti centrális háromszögelési hálózat felsőrendű pontjai (Papp Gyula közölte [6] alatt)

Vitéz Papp Gyulát¹ 1919-ben áthelyezték a Háromszögelő Hivatalba. 1920–23 között – kitűnő eredménnyel – elvégezte a háromszögelő-mérnöki tanfolyamot is. Nagy szorgalommal és szakmaszeretettel, autodidakta módon, állandóan képezte magát. Bár egyetemi végzettséggel sajnos nem rendelkezett (nehéz családi körülményei miatt erre nem volt lehetősége), mégis felsőfokon ismert, és művelte a geodéziát. Ennek eredményeképpen – Szilágyi Béla ÁF főosztályvezető megbízására – 1927-től 1935-ig a háromszögelő tanfolyamokon Papp Gyula volt a felsőgeodézia tanára [2].

Oltay Károly professzor, 1932-ben, a budapesti új szabatos városmérés elindításához segítséget kért az Állami Földméréstől (ÁF). Szilágyi Béla Papp Gyulát javasolta a Fővárosi Háromszögelési Kirendeltség vezetésére, és mellé a Háromszögelő Hivatalból kirendelte (többek között): Hazay Istvánt, Májay Pétert, Horváth Istvánt, Duchon Bélát, Illés Istvánt, Rédey Lászlót, Homoródi Lajost és másokat. A budapesti, önálló, centrális háromszögelési hálózaton három

évig dolgozott a Kirendeltség, és az eredmény a nemzetközi összehasonlításban is kiváló volt [6].

Vitéz Papp Gyula – azon kívül, hogy felsőfokon értett a háromszögeléshez – kitűnő szervező, újjító és tudós szakember is volt. Kapességeiről, születésének 100. évfordulóján, lapunk hasábjain dr. Hazay István professzor így nyilatkozott: „Nevéhez fűződik a négyoldalas, törttámaszú gúla megtervezése, a lineáris irányviszony bevezetése, különös szeretettel foglalkozott vetületi kérdésekkel, átszámító eljárásokat dolgozott ki, megszerkesztette a róla elnevezett koordináta felrakót.” [2].

Vitéz Papp Gyulát 1936-ban megbízták a 11. számú pécsi Földmérési Felügyelőség irányításával, majd 1941-ben a Háromszögelő

Hivatal élére került. 1946-ban nyugdíjazták. 1949-ben nyugdíját központilag megvonták². Az ÁF-nél dolgozó, volt kollégái siettek segítségére, és az 1950-ben végrehajtott nagy átszervezés során helyet biztosítottak számára az Országos Földmérési Intézet felsőgeodéziai osztályán. 1952-től a Geodéziai és Kartográfiai Intézet geodéziai osztályán dolgozott haláláig. Papp Gyula 1954. március 4-én, életének 67. évében elhunyt. Végző búcsúztatása március 8-án volt a Farkasréti Temető ravatalozójában. Utolsó földi útjára elkísérték szerettei, családtagjai, volt munkatársai, tanítványai, barátai és tisztelői. Sírját elborították a kegyelet virágai. (Sírja a 7/a. parcellában található. Ide temették 1995-ben elhunyt fiát, Papp Zoltánt is, aki apja nyomdokain haladva a BGTV alaphálózati osztályának volt később a vezetője [14].)

Halálának 50. évfordulóján emlékezzünk most tisztelettel és nagyrabecsüléssel vitéz Papp Gyula műszaki főtanácsosra, az I. Világháború hősi katonájára, a Háromszögelő Hivatal egykori főnökére, szakmánk kiemelkedő egyéniségére.

Dr. Székely Domokos

2) 1949-ben, az akkori politikai rezsim az előző rendszer sok vezető személyétől a nyugdíjat is megvonta. Ennek az igazságtalan intézkedésnek esett áldozatul – sokadmagával – Papp Gyula is [16].

IRODALOM

1. Regőczy Emil: Meghalt Papp Gyula (Nekrológ, Geod. és Kart. 1954/2)

2. *Hazay István*: 100 éve születet Papp Gyula (Geod. és Kart. 1988/2)
3. Magyar Életrajzi Lexikon (akadémiai Kiadó, Bp. 1967)
4. *Raum Frigyes*: Magyar Földmérők Arcképcsarnoka I. kötet (BGTV kiadás, 1976)
5. *Raum Frigyes*: Magyar Földmérők Bibliográfiája (Geodézia Rt. Kiadása, Bp. 1996)
6. *Papp Gyula*: Budapest háromszögelése (Állami Földm. Közl. 1949/1–2.)
7. *Papp Gyula*: Átszámítás Budapest sztereografikus rendszerből henger vetületbe (Földm. Közl. 1950/3-4.)
8. *Papp Gyula*: Átszámítás két síkvetület között (Földm. Közl. 1951/4)
9. *Oltay Károly*: Összefoglaló jelentés Budapest háromszögeléséről (Fővárosi Levéltár, 1936)
10. *Raum Frigyes–Balázs László*: Tények és emlékek a magyar földmérés történetéből (Geod. és Kart. 1983/2)
11. *Turmezey Péter*, vízei törzskapitánytól kapott adatok
12. *Oltay–Rédey*: Geodézia (Egyetemi tankönyv, Bp. 1962)
13. *Simándi Irén* (szerk.): Történelmi fogalmak kiegészítője (Korona kiadó, Bp. 1999)
14. *Raum Frigyes*: Nekrológ Papp Zoltán halálára (Geod. és Kart. 1996/7)
15. *Bendefy László*: A magyar földmérés 1890–1920 (OFTH kiad., 1970)
16. A nyugdíjak felülvizsgálatáról szóló 1949. évi kormányrendelet

KIRENDELTSÉGET NYITOTT A GYŐRI KÖRZETI FÖLDHIVATAL

2004. június 4-én rendezték meg Téten a Győri Körzeti földhivatal Kirendeltségének avató ünnepélyét. A Kirendeltség a Győri u. 12. szám alatti kétszintes önkormányzati épületben valósult meg. Az alsó szinten az ügyfélfogadás történik, a felsőn helyezkednek el az ügyintézők irodái és a vezetői iroda. Az épületet most újították fel azzal a szándékkal, hogy abban földhivatali kirendeltség működjön. A felújítást az Önkormányzat végezte; a Földhivatal pedig kiépítette a telefon, a számítógépes és biztonsági hálózatot, a TAKARNET rendszert, és bebútorozta az irodákat.

A Kirendeltség 2004. június 1-től működik, önálló adatbázissal, és 13 település tartozik hozzá.

Az avató ünnepély hivatalos programját *Bolla Gyula*

A kirendeltség bejárata

la, a Győr-Moson-Sopron Megyei Földhivatal vezetője nyitotta meg, és köszöntötte a megjelenteket. Beszédében méltatta a Kirendeltség létrehozására irányuló önkormányzati törekvést és a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium támogatását. Megköszönte a téti Önkormányzatnak az anyagiakban történő jelentős hozzájárulását, amit a felújítás során tett. Beszédé végén magas szintű földügyi szolgáltatást ígért.

Winkler péter tudományos igazgató-helyettes átadja a FÖMI ajándékát

Szabó Ferenc, Tét város polgármestere az intézmény létrehozásának jelentőségét emelte ki, mert fontosnak tartja a város gazdagodását, a lakosság helyben történő kiszolgálását földügyekben. Ezt követően, jókívánságok közepette, meleg szavakkal adta át jelképesen az épületet Bertalan Zoltánnak, a Győri Körzeti Földhivatal vezetőjének.